

[Povl Brøndsted]

er uden ende, og derfor er det nødvendigt, at vi prøver på at se lidt utraditionelt på det.

De senblinde er nok den gruppe, som er bedst hjulpet. Den lille, men hårdest ramte gruppe af blinde er dem, der bliver blinde på et tidligt tidspunkt. Her ser jeg det største problem, og her ser jeg, det er nødvendigt at stille meget store midler til rådighed. Jeg tænker her bl.a. på dem, der igennem anden vej end øjet skal have uddannelse, skolegang, og det er nok også her, at punktskriften, som er den billigste måde at give viden til blinde på, skal bruges så meget som overhovedet muligt. Det gælder lærebøger og skolebøger, og vi skal nok også have børnebøger med, for selv om gruppen er lille, må vi ikke glemme, at det er den gruppe, der har sværest ved at komme i kontakt med viden og kulturgoder.

Men jeg har også lyst til at nævne den gruppe, vi måske tænker mindst på, når vi taler om dem, der ikke kan tilegne sig det læste stof, og det er de læseretarderede. Det er en gruppe, som selvfølgelig folkeskolen har et stærkt øje for, og som der på sin vis gøres meget for, men jeg tror på den anden side, det er den gruppe, der lider mest under deres handicap. Det at have et handicap, der er af fysisk karakter, er lettere at forstå, lettere at bevise, og derfor mener jeg, at vi også på kulturområdet må se meget opmærksomt på, at de ting, der bliver lavet for at kunne tilegnes gennem øret for dem, der er svækket i at tilegne sig dem gennem øjet, bliver stillet til rådighed for disse grupper. De læseretarderede er jo ikke, som man i gammel tid troede, mennesker, der er dårligere udrustet rent forstandsmæssigt. Jeg husker, at pioneren for ordblindesagen i Danmark, Edith Norrie, der ikke selv kunne skrive, men jo alligevel skrev bøger, talte om de intelligente, højtbegavede ordblinde, og hun gav mange eksempler og historier og anviste mange forskellige veje at gå for at hjælpe dem, der har et sådant handicap.

Jeg mener, det er umådelig vigtigt, at disse svagt læsende grupper får adgang til lydstof, og når vi taler om lydstof, omfatter det ikke bare kulturelle bøger, men selvfølgelig også information. Den daglige information kan fås i nogen grad på landsbasis igennem Danmarks Radio; derfor tror jeg, der er mere behov for den lokale information, og jeg synes, det er godt, at der er mange, der er be-

gyndt at få disse lokale lydavisere. Jeg mener, det er en kommunal kulturopgave, vi skal animere til, og jeg mener også, den er mere væsentlig end det, der har været foreslået, og som vi har hørt om eksempler på fra Sverige, nemlig at lave dagblade som lydavisere, for også her kunne man måske sige, at vi har lydformidlingen igennem radioen.

Det vil altid blive sagt, at der bruges for få penge. Jeg vil bede ministeren om at prioritere grupperne og prioritere områderne til de enkelte grupper. Så må vi bruge de penge, der er nødvendige, men også prøve på at udnytte de ting, vi har i forvejen, og dér mener jeg egentlig, vi gør os skyldige i en forsummelse, for der er så meget godt på lyd, som kunne formidles bedre.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Hr. Povl Brøndsted citerede faktisk fra redegørelsen spørgsmålet om antallet af punktskriftslæsere og specielt senblindes mulighed for at lære blindskrift. Efter de samtaler, jeg har ført, og det kendskab, jeg har til området, kunne jeg godt ønske mig, at redegørelsen på det punkt havde været lidt mere nuanceret, for rent faktisk forholder det sig sådan, at der er en del senblinde, der får lært punktskriftslæsning i et eller andet omfang. Det betyder ikke, at de alle sammen bliver i stand til at læse den ene roman efter den anden, men det betyder, at de kan have deres notatapparat i orden, og det er i hvert tilfælde et skridt på vejen. Det sætter bare ydermere de beskedne tal for publikationer i punktskrift i relief.

(Kort bemærkning).

Povl Brøndsted (V):

Jeg underkender overhovedet ikke betydningen af punktskriften, men jeg ser det bare som en realitet i de sent svagtseendes hverdag, at de har meget svært ved at tilegne sig det – de har måske ikke overskud til det – og det er derfor, jeg føler, at punktskriften især har sin betydning på uddannelses- og undervisningsområdet, og at vi ikke må forvente, at de senblinde i meget stort tal får lært punktskrift. Nu kan man altid spørge, hvad senblinde er, men når jeg taler om senblinde, mener jeg dem, der, fordi de bliver gamle, også bliver svagsynede i en lang årrække af